וכמה פגימת המזבח א) ס) אכדי שתחגור בה צפורן מיתיבי כמה פגימת המזבח ר' שמעון בן יוחאי אומר בטפח ר"א בן יעקב אומר כזית לא קשיא הא בסידא הא באבנא אמר רב הונא האי גטבחא דלא ג)סר סכינא קמי חכם משמתינן ליה ורבא אמר דמעברינן ליה ומכרזינן אבשריה דטרפה היא הולא פליגי כאן בשנמצאת סכינו יפה כאן בשלא נמצאת סכינו יפה רבינא אמר היכא דלא נמצאת סכינו יפה ממסמס ליה בפרתא דאפי' לעובד כוכבים נמי לא מזדבן ההוא טבחא דלא סר סכינו קמיה דרבא בר חיננא שמתיה ועבריה ואכריז אבשריה דטרפה היא אקלעו מר זוטרא ורב אשי לגביה אמר להו ליעיינו גרבה במלתיה דתלו ביה טפלי בדקה רב אשי לסכיניה ונמצאת יפה ואכשריה אמר ליה מר זוטרא ולא ליחוש מר לסבא א"ל שליחותיה קא עבדינן אמר רבה בר (א) הונא ד) ושן תלושה וצפורן תלושה מותר לשחוט בה לכתחלה והא אנן תנן ה) חוץ ממגל קציר והמגירה והשינים והצפורן מפני שהן חונקין שן אשן לא קשיא זהא בחדא הא בתרתי צפורן אצפורן לא קשיא הא בתלושה הא במחוברת: **מתני'** השוחט במגל קציר בדרך הליכתה ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ואם החליקו שיניה הרי היא כסכין: **גמ'** א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן אף כשהכשירו ב"ה לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבילה אבל באכילה אסורה א"ר אשי דיקא נמי דקתני ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ולא קתני ב"ש אוסרין וב"ה מתירין וליטעמיך ליתני ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין אלא פוסלין ומכשירין ואוסרין ומתירין חדא מילתא היא: **מתני'** השוחט מתוך הטבעת ושייר בה מלא החוט על פני כולה שחיטתו כשרה יר' יוסי בר' יהודה אומר מלא חוט על פני רובה: **גמ'** רב ושמואל דאמרי תרווייהו הלכה כר' יוסי בר' יהודה ואף ר' יוסי בר' יהודה לא אמר אלא בטבעת הגדולה הואיל ומקפת את כל הקנה אבל בשאר טבעות לא ובשאר טבעות לא והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר

השוחט

רש"י

שתחגור. אדישטי"ר: **באבנא.** כל דהו כדכתיב ז) אבנים שלמות: **דלא סר סכינא.** שלא הראה סכינו לחכם: **מעברינן ליה.** מאומנותו שלא ימכור בשר עוד: **נמצאת סכינו יפה.** משמתינן ליה משום אפקירותא שהחליף פניו כדקיימא לן מנדין על כבוד הרב בברכות בפ' מי שמתו (דף יט.): **בפרתא.** פרש. פרתא תרגום של פרש: **דאפילו לעובדי כוכבים לא מזדבן.** והיכא דנמצאת סכינו יפה מכרזינן עליה דטריפה היא משום קנסא ולעובדי כוכבים מיהא שבקינן ליה לזבונה: **שמתיה ועבריה.** דקסבר כי אמר רבא מעברינן ליה אפי' נמצאת סכינו יפה קאמר: **לגביה.** דרבא בר חיננא: **במילתיה.** של טבח זה אולי תמצאו לו זכות: **טפלי.** בנים קטנים תלויים עליו לזון וצריך להשתכר. טפלא תרגום של טף [שמות יב]: **ואכשריה.** ח) דקסבר הא דאמר רבא מעברינן ליה בשלא נמצאת סכינו יפה קאמר: **לסבא.** לרבא בר חיננא שהעבירו ואתה מכשירו: **שליחותיה קעבדינן.** שהרי ליונו למצוא לו זכות ועכשיו שמצינו אין אנו צריכין לחזור ולהימלך בו: **שן תלושה.** שנתלש הלחי מן האדם או מן הבהמה לאפוקי מחוברת דבעלי חיים: **הא בתרתי.** דאפי' תלושות מן הלחי וקבועות בלחי הוו כסכין פגומה שיש הפרש בין זו לזו: **בחדא.** כשרה ואע"ג דאין בה רוחב הא קיימא לן ט) היכא דהוליך והביא אפילו סכין כל שהוא כשרה: **מחוברת.** לבעלי חיים כרבי דאמר אין שוחטין במחובר: **מתני' מגל קציר.** דרך הליכתה א) אינה קורעת לבית הלל מפני שראשיה כפופים מאד: **גמ' אבל באכילה אסורה.** גזירה הולכה אטו הובאה: איסור והיתר שייך לענין אכילה: **אלא פוסלין ומכשירין כו'.** ולשון פסול והכשר אשחיטה קאי לבית שמאי פסולה שחיטתו ונבלה היא ולב"ה שחיטתו כשרה אף באכילה ולא תידוק מינה סייעתא לרבי יוחנן ומיהו דר' יוחנן איתא דגמרא גמיר ליה מרבו: **מתני' השוחט מתוך הטבעת.** בטבעת גדולה שהיא עליונה לכולן קאמר שאין טבעת למעלה הימנה: **ושייר בה מלא החוט על פני כולה.** לצד הראש שלא הטה לסכין לצאת מן הטבעת לצד הראש עד שגמר כל הטבעת כולה כשרה: **מלא החוט.** כלומר כל דהו. אבל אם קודם שגמר את כולה הגריס את הסכין לצד הראש ויצא מן הטבעת וגמר את השחיטה למעלה מן הטבעת שאינו מקום שחיטה שהיא הגרמה שנאמרה למשה מסיני אע"פ שנשחט רוב הקנה במקום שחיטה פסלי רבנן הואיל וגמרו בפסול: **רבי יוסי בר' יהודה אומר מלא החוט על פני רובה.** אם שייר בה מלא חוט השערה מן הטבעת לצד הראש על פני רוב הטבעת כלומר שחתך רוב הקנה בתוך הטבעת ובמיעוטה הגריס ויצא ממנו לצד הראש וגמר השחיטה למעלה הימנה כשרה דברובא איתכשרה לה שחיטה ואידך כי קשחיט מחתך בשר בעלמא הוא. ואית דמפרשי דבכל הטבעות חשיב הגרמה לרבנן ולר' יוסי דכיון שהתחיל לשחוט בתוך הטבעת צריך שיגמור כל השחיטה לתוכה לרבנן או רובא לר' יוסי ואינו כן דבהדיא ב) תניא בתוספתא דאין חילוק מקום בתוך הקנה בין תוך הטבעת לאויר שבין טבעת לטבעת ופלוגתייהו בטבעת הגדולה לפי שאין מקום שחיטה למעלה הימנה דהכי תניא בתוספתא (פ"א ה"ו) מלות שחיטה מן הטבעת ועד הריאה ומוגרמת פסולה ב) כו' משם ולמעלה ורבי חנינא בן אנטיגנוס מכשיר שייר בה כחוט סמוך לראש מוקף את כולה כשרה ור' יוסי ברבי יהודה גאומר אם היה רובה מוקף כלבנה כשרה ומדקתני מן הטבעת ועד הריאה ש"מ בטבעת גדולה שהיא ראשונה קאמר והא דקרי ליה טבעת גמורה אלא היא דשאינן שלמות אלא רצועות בשר מהלכות לארכו של קנה ומחברים ראשי הטבעות מדקתני סמוך לראש ש"מ דלא חייש אי נפיק מינה ולמטה אלא ממנה ולמעלה משום דלאו מקום שחיטה הוא: **גמ' הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה.** דרובא ככולה: **ואף ר' יוסי ברבי יהודה לא אמר.** כלומר אע"ג דלר' יוסי רובא ככולה לא אמר שתהא שחיטתו כשרה בתוך הטבעת: **אלא בטבעת גדולה שמקפת את כל הקנה.** הלכך חשיבא קנה: **אבל בשאר טבעות.** אין שחיטתו כשרה בתוכן כלל אלא בין טבעת לטבעת דכיון שאין מקיפין את כל הקנה כדפרישית שרצועת הבשר מחברתן לאו קנה נינהו ואע"ג דמקיפין רובא דכי אית ליה לרבי יוסי רובו ככולו ה"מ במקום שחיטה ושחט רובא להא מילתא אמרינן רובא ככולה אבל לשוויה מקום כשר לשחיטה משום האי טעמא לא אמרינן רובא ככולה. טבעת לא איקרי קנה מדקאמר [ע"ב] שאין מקיפין את כל הקנה ש"מ קרום שבתוך הטבעת המכסה אותו מבפנים מיקרי קנה:

השוחט

תוספות

וכמה פגימת המזבח כדי שתחגור בה צפורן. וא"ת והיאך בנו המזבח דאנה ימצאו אבנים בלא פגימה ואם יחליקו בברזל איכא איסורא דלא תניף עליהן ברזל וליכא למימר נמי ע"י שמיר דע"כ ע"י שמיר נמי לא יהיו חלקות שלא תחגור בהן הצפורן מדאמר במסכת ע"ז פרק רבי ישמעאל (דף נב:) גבי אבני מזבח ששקצום אנשי יון וגנזום בית חשמונאי היכי נעביד נתברינהו אבנים שלימות אמר רחמנא ניגסרינהו פירוש לעשות בלא פגימה לא תניף עליהן ברזל אמר רחמנא ה) והשתא ליעבדינהו ע"י שמיר אלא ודאי שמיר אין עושה אותם חלקות שלא תחגור בהן הצפורן ויש לומר דבפרק איזהו מקומן (זבחים דף נד.) משמע שבנו אותם באבנים קטנות חלקות שלא היה בהם שום פגימה כגון חלוקי אבנים של נחל ומיהא קשה דגבי בית המקדש (ג) כתיב י) (נמי) אבן שלמה מסע נבנה וקאמר ר' יהודה בפרק עגלה ערופה (סוטה דף מח:) דבית המקדש נבנה ע"י שמיר כ): **הא** בתלושה הא במחוברת. גבי שן ה"מ לשנויי הכי אלא משום דבמתני' תני והשינים דמשמע תרי משום הכי נמי מוקי לה בתלושים ופסולין מפני שהם חונקים: **ולא** קתני אוסרין ומתירין. בכמה דוכתי קתני כשר ושריא באכילה אלא הכא שאני דאיכא למיטעי: **אבל** בשאר טבעות לא. פירש בקונטרס דאין שחיטה כשירה בהן כלל אלא בין הטבעות ולא אמר ר' יוסי רובו ככולו אלא במקום שחיטה אבל לשווי מקום שחיטה לא ו) אמרינן רובו ככולו והשתא כל שכן לרבנן שאין השחיטה כשרה בשאר הטבעות לפירושו ומה שאין אנו נזהרין עכשיו לשחוט בתוך הטבעות משום דאין הלכה כן כדפי' בקונטרס וברייתא דתוספתא שהביא בקונטרס דקתני מלות שחיטה מן הטבעת עד הריאה צריך לאוקומי כר' יוסי ברבי יהודה דמסקינן בסמוך דבשאר (ד) נמי מכשיר אי נמי מטבעת הגדולה עד כנפי הריאה במקום קנה קאמר ובתוך שאר טבעות לא איקרי קנה כדפי' בקונטרס ומסיפא דקתני שייר בה כחוט סמוך לראש מוקף את כולה כשרה ומדקדק בקונטרס מדקתני סמוך לראש ש"מ דלא חייש אי נפיק מינה ולמטה אלא ממנה ולמעלה ומתוך כך סתר דברי המפרש דבכל טבעות חשיב הגרמה לרבנן ולרבי יוסי דמכיון שהתחיל השחיטה בתוך הטבעת צריך שיגמור כל השחיטה בתוכה ומיהו לפירוש הקונטרס אין קשה משם דאע"ג דאפשר דיפסל נמי לצד מטה אם היה יוצא מטבעת הגדולה והיה נכנס בשאר טבעות מ"מ אין צריך לשייר מלא החוט כלפי מטה דאדרבה טוב הוא שלא ז) היה כלל בתוך הטבעות אלא בין טבעת לטבעת ומ"מ דחוק הוא לפי' הקונטרס ונראה לפרש ט) דהכי קאמר דאף רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר דמהני שיור מלא החוט על פני רובה אלא בטבעת הגדולה דברובה יש רוב קנה דהא מקפת כל הקנה אבל בשאר טבעות לא מהני ח) רובה דאין ברוב שלהם רוב הקנה שהרי אין מקיפין כל הקנה:

יוסף

עין משפט נר מצוה

קלד א ב מיי' פ"א מהל' בית הבחירה הלכה יד ופ"ב הל' יח:

קלה ג ד ה מיי' פ"א מהל' שחיטה הל' כו סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' יח סעי' יז ובהג"ה:

קלו ו ז מיי' שם הל' כא סמג שם טוש"ע יו"ד סי' ו סעי' ג [וסעיף א בהג"ה]:

לעזי רש"י

אדישטי"ר [ארישטי"ר]. לעצור.

שיטה מקובצת

א] אינה קורעת לבית הלל. נ"ב כן נמצא בשני ס"י ובס"י אחד אינו כתוב לב"ה: ב] תניא בתוספתא דאין חלוק מקום שחיטה בכל הקנה: ג] ור' יוסי בר' יהודה סבר אם היה רובה מוקף כלבנה כשרה: ד] אלא היא שאין הטבעות שלמות אלא רצועות בשר: ה] והשתא לעבדינהו ע"י שמיר. נ"ב ובבית שני היה שמיר כמו שהוכיחו התוס' בזבחים דף נד ע"א ע"ב: ו] אבל לשויי מקום שחיטה לא אמר רובו ככולו: ז] דאדרבא טוב הוא שלא ישחוט כלל בתוך הטבעות: ח] אבל בשאר טבעות לא מהני רוב טבעות דאין:

רבינו גרשום

כדי פגימת המזבח. שאם היה מזבח פגום נפסל מלהקריב עליו: לא קשיא הא בסידא הא באבנא א) שתחגור בה ציפורן דכתיב אבנים שלמות: דלא סר סכינא. כלומר שלא הראהו לחכם: כאן שנמצאת סכינו יפה. לא מעברינן ליה: ממסמסינן ליה. לבישריה בפרתא כלומר מלכלכינן ליה לבישריה בטינא: הכי גרסינן אמר להו ליעיינו רבנן במילתיה וליפשרו ליה: הא במחוברת. כלומר מחוברת לא. ואוסרים ומתירים חדא מילתא היא כלומר ואפי' באכילה מתיר: השוחט מתוך הטבעת ושייר בה מלא החוט וכו'. כלומר כל השוחט בענין דלא לשחוט בין הטבעות אלא בתוך אחת מן הטבעות צריך שישחוט ואי שחט בתוך אחת מן הטבעות ושייר בה מלא החוט על פני כולה: ר' יוסי בר' יהודה אומר מלא החוט על פני רובה. כלומר אפי' לא שייר אלא מלא החוט על

א) נראה דחסר כאן וצ"ל בסידא כדי שתחגור בה ציפורן באבנא לא דהוו דכתיב אבנים שלמות.

מסורת הש"ם

א) [בכורות לז:], ב) [עיין פרש"י דתענית כ: ד"ה וסייר], ג) נ"ל רבנן, ד) [תוס' פ"א ה"ג], ה) [לעיל טו:], ו) [ב"ק לג.], ז) [דברים כז], ח) עיין רש"ל, ט) [לקמן ל:], י) ר"מ מ"ז, כ) [ועי' תוס' בע"ז כג: ד"ה בקשו ותוס' זבחים נד: ד"ה אבנים ותו' סוכה מט. ד"ה שכל ותוס' גיטין סח. ד"ה איכא], ל) עיין ר"מ,

גליון הש"ס

גמ' כדי שתחגור. לשון עכבה מלה"כ שארית חמות תחגור (תהלים עו) עיין ברש"י שם:

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבה בר רב הונא: (ב) רש"י ד"ה ר' יוסי וכו' פסולה כולה משם ולמעלה: (ג) תוס' ד"ה וכמה וכו' בית המקדש נמי כתיב אבן: (ד) ד"ה אבל וכו' דבשאר טבעות נמי מכשיר:

מוסף רש"י

כדי שתחגור בה צפורן. שתעכב בה צפורן אם בודקין אותו כבדיקת סכין (בכורות לז:). חוץ ממגל קציר. שקוצרין בה התבואה, פלצי"א בלע"ז, שפגימותיה נוטות כולן לצד אחד בשיפוע (לעיל טו:). והמגירה. סכין מלא פגימות ואין משופעות כשל מגל קציר אלא מכוונות, שיש לפגימה מורשא מכאן ומכאן כקסם פגימות אוגרת, ומגירה בלע"ז סייג"א (שם). והשינים. התחובים בלחי של בהמה (שם). והצפורן. מחוברת (שם). מפני שהן חונקין. שאין חותכין אלא קורעין מחמת הפגימות, והאי חונקין אשארא קאי ולאו אצפורן, דטעמא דצפורן מפרש בגמרא משום מחובר (שם).

יוסף בר רבי חייא מבולי עלמא גמיר. כלומר לית שמעה מרב ושמואל ומה שאין מוכיחין לאותו במקומו מורה בעלמא היא ולית ליה לרבי זירא כו' דהכי ללת אמר רב ושמואל מ"מ היה לאסור כיון שנהגו בהמקומו איסור: **כיון דאנן כייפינן להו כו'.** בפ"ק דסנהדרין (דף ה.) משמע איפכא לענין ליטול רשות לדון להיות פטור מלשלם דקאמר מהכא להכא מהני מהתם להכא מאי ומאי ומאי ר"ת דלענין איסור והיתר בני ארץ ישראל עדיפי דחכימי טפי אבל לענין הפקעת ממון לאו הגולה עדיף דלמרינן התם דהכא שבט והתם מחוקק ומחרינן נמי לה יסור שבט מיהודה אלו לאבי גליות שבשבל שרודים את העם במקל ומחוקק מבין רגליו אלו בני בניו של הלל שלמדים תורה ברבים ומחרינן בפרק ג' דסוריות (דף יג:) נשיא שבאל"י אין מביא שעיר משום לחיכא בשבל לאו גולה ועשיר ממנו: **הני מילי היכא דדעתו לחזור.** לפי האי שינויא משמע דמומרי מקום שהלך לשם נותנין עליו אע"ג דדעתו לחזור ואי אפשר לומר כן דרב אבי גופיה דמשני הכא מוקי לה בפרק מקום שנהגו (פסחים דף נ.) בזמן דעתו לחזור גבי רבה בר בר חנה דלכל לחייתרא ואין לחוש בחמי דקתני לגדיין לעולם נותנין עליו חומרי מקום שדעתו להיות שם אי נמי מה שמחלק בין דעתו לחזור לאין דעתו הני מילי מבשל לא"י ומארץ ישראל שהולכים אחר מקום שדעתו ליאחר שם אבל מבשל לבשל ומא"י לא"י נותנין עליו חומרי מקום שילא משם ומומרי מקום שהלך לשם בין דעתו לחזור בין אין דעתו לחזור: **או דלמא פגע ולא נגע.** פי' בקונטרס שחט למטה מן המיטי וקשה דא"כ הוה ליה למימר תיקו דהא רב פפא דאמר שייר בחיטי כשרה ממה נפשך פליג אדרב פפי דהא אפי' פגע ונגע מכשיר וכל שכן פגע ולא נגע ועוד כיון דאתא לפלוגי לא הוה ליה למימר אימתי אלא למימר או דלמא פגע ולא נגע ועוד דבפרק בני העיר (דף כב.) גבי שחט בחיטי ושייר מקצתן כלפי הראש כשרה: פגע בחיטי (טרפה) [כשרה]. כלומר שלא שייר על הכל ברי נהרא נהרא ופשטיה. לשון גשר. כלומר כשם שכל נהר יש לו גשר שלו לבדו כך כל המקומות אין להן דעת אחת אלא אלו יש להם דעת אחת ובמקום אחר דעת שלהם: קרי עליה ר' יוחנן גיסא גיסא. כלומר דמכשיר ביותר לשון גיסא: שייר בחיטי כשרה. ואפי' שחט בחיטי ושייר מקצתן כלפי הראש כשרה: פגע בחיטי (טרפה) [כשרה]. כלומר שלא שייר על הכל

השוחט בשאר טבעות אע"פ שאין מקיפות את כל הקנה הואיל ומקיפות את רוב הקנה שחיטתו כשרה [ו]**ומוגרמת פסולה** [א]**העיד רבי חנינא בן אנטיגנוס על מוגרמת שהיא כשרה אמר רב יוסף רבי יוסי בר יהודה תרתי קאמר רב ושמואל סברי כוותיה דחדא** [ב]**ופליגי עליה בחדא והא לא אמר קאמרי הכי קאמר הלכה כמותו והא לא אמר קאמרי הכי קאמר הלכה כמותו בטבעת הגדולה ואין הלכה כמותו בשאר טבעות כי סליק רבי זירא אכל מוגרמת דרב ושמואל אמרי ליה לאו מאתריה דרב ושמואל את אמר להו מאן אמרה יוסף בר חייא יוסף בר חייא מבולי עלמא גמיר שמע רב יוסף איקפד אמר אנא מבולי עלמא גמירנא אנא מרב יהודה גמירנא דאפי' ספיקי דגברי גרים** [ג]**דאמר רב יהודה אמר ר' ירמיה בר אבא ספק משמיה דרב ספק משמיה דשמואל שלשה מתירין את הבכור במקום שאין מומחה ור' זירא ליה ליה** [ד]**נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם** [ה]**אמר אביי הני מילי מבבל לבבל ומארץ ישראל לארץ ישראל אי נמי מארץ ישראל לבבל אבל מבבל לארץ ישראל כיון דאנן כייפינן להו עבדינן כוותייהו** [ו]**רב אשי אמר אפילו תימא מבבל לארץ ישראל הני מילי היכא דדעתו לחזור ר' זירא אין דעתו לחזור הוה אמר ליה אביי לרב יוסף והא רבנן דאתו ממחוזא אמרי** [ז] **אמר רבי זירא משמיה דרב נחמן מוגרמת כשרה א"ל** [ח]**נהרא נהרא ופשטיה רבי שמעון בן לקיש אכשר בחודא דכובעא קרי עליה רבי יוחנן גיסא גיסא אמר רב בפי משמיה דרבא פגע בחיטי טרפה איבעיא להו פגע ונגע בהן דכתיב** [ו]**ויפגע בו וימת או דלמא פגע ולא נגע כדכתיב** [ב]**ויפגעו בו מלאכי אלהים איתמר אמר רב בפפא משמיה דרבא שייר בחיטי כשרה אמר רב אשי אמר רב מר ינוקא הוה קאימנא קמיה דר' חייא בריה דרב אויא ואמר לי שייר בחיטי כשרה א"ל רבינא לרב אשי אמר לי רב שמן מסוברא איקלע מר זוטרא לאתרין ודרש** [ב]**שייר בחיטי כשרה מר בר רב אשי אמר פגע בחיטי כשרה שייר בחיטי טרפה והלכתא**

כל חלל הקנה והגריס מודה שהיא פסולה גזירה רוב הקנה אטו רוב הטבעות שאינו לוב הקנה ולא היא אלא מדלא לתס כן בהדיא הוו מפרשי לה ועוד מהך [ד] מאי קמותיב לה דהא לא קתני בה הגרמה כלל ואי בשהגריס מוקמת לה אמאי תני שוחט בהוחיל ומקיפין את רוב הקנה הקפה דילמא אפי' הא בתר תחיכת רוב הקנה מזלינן. ולשון רשב"ם ז"ל ואין כאן מבשול להחליף ההלכה להא ליח הלכתא בכולהו אלא לכדי חניגא בן אנטיגנוס: **מוגרמת דרב ושמואל.** שחוטה במוך שאר הטבעות דחשבי ליה אינהו הגרמה דאמרי שאר הטבעות לאו מקום שחיטה אינהו וכל שלא במקום שחיטה קרי הגרמה כדאמרינן לקמן (דף יט.) הגריס שלים ושחט שלים אלא מאי תחלת שחיטה אפי' אלא במקומה קרי הגרמה ועדיין אין כאן הטיה: **מאן אמרה.** להא מילתא משמיה דרב ושמואל אמרו לו יוסף בר חייא דתניא לעיל דרב ושמואל סברי להו כוותיה בחדא כו' דהיינו רב יוסף דכולה הש"ס: **מבולי עלמא גמיר.** ושמע שמע דבר מפי אחד שלא בקבלה בדגריס כמו שנאמרו: **דאפילו ספיקי דגברי גרים.** כשהיו לומדים לו שמועה והלומרה לו שכח ממי שמעה היה סוגה רב יהודה בשמועתו קבלתיה מפי פלוני וספק היה בידו אי מפלוני קבלה לו מפלוני קבלה לתמר רב יהודה אמר לי ר' ירמיה ספק משמיה דרב ספק כו': **שלשה.** הדיוטות: **מתירין את הבכור.** ליאשתי במתיבתא במוס מבואר וגלוי לכל שהוא מוס דקיי"ל בבכורות (דף כח.) דאפילו מוס הגלוי צריך להרחות לחכם כדאמרן השוחט את הבכור ואח"כ הרחה את מומו ר"מ לומר הוחיל ושחט שלא על פי מומחה אסור ואוקימנא במומין שבגוף ואע"פ שאין משבחנין במסכת בילה בתין לדין [ח] (דף מז.): **ליח ליה כו'.** בתמיה והא מתני' היא בפסחים במקום שנהגו (דף נ.): **מבבל לבבל.** אם המדינה בבל ובה מקומות הרבה: **דכיון דאתן כייפינן להו.** לבני ארץ ישראל לקידוש החדש ולעיבור שנה כדלמרינן בשמעתא בתרא לחוריות (דף יג:) ולדידי קשות שאין סמיכה בבבל: **עבדינן כוותייהו.** כי אזלינן גבייהו ואין אנו צריכין לחלוק כבוד למקומינו ובא"י הוו אלכלי ליה: **הא רבנן דאתו ממחוזא אמרי אמר רבי זירא משמיה דרב נחמן מוגרמת.** דרב ושמואל כשרה ואנו מבבל נהיגין בילה ליסורא: **נהרא נהרא ופשטיה.** כל נהר מתפשט במקום שהוא רגיל אם כלומר כל מקום הולך אחר מנהגו אית דוכתא בבבל דנהיגו כרב ושמואל ואית דוכתא ללא נהיגו כוותייהו: **בחודא דכובעא.** כמין כובע יש למעלה מן הקנה ככובע על הראש ואין זה חותו בשר קטן שעופל ע"פ הקנה לעכב את הקול ללא כמין כובע ממש הוא עשוי ומתפצעיתו ולמעלה הולך וללה ועשה חדוד כמין קולמוס[י] שקורין הל"ס וחותו שיפוי נקרא שיפוי כובע. בחודא בעלמיה של כובע בגמי: **גיסא גיסא.** הגם הגם כלומר יותר מדאי הכשרת לאין כשר אפי' לר' חניגא ללא ממקום שהידודו מתחיל לעלות: **חיטי.** גלנ"ך דומין לחיטין ומונחין על הקנה של הכובע: **פגע ולא נגע.** לאל סמוך להש מאל תתך: **שייר בחיטי.** הניח מקצת ללל הראש ומקצת ללל הקנה כגון שהתכו להיותו פגע ונגע: ס"ג **מר בר רב אשי אמר פגע בחיטי כשרה שייר בחיטי טרפה:**

והלכתא

עין משפט נר מצוה

קלו א ב מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל"ז ועיי' בכ"מ ובפ"ג שם הל"ב סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן כ סעיף ג:

שיטה מקובצת

ג) משום הקפת הרוב אמר נמי רובא כצ"ל: **ב)** מפ' לדרב ושמואל הכי: **ג)** דקמ"ל דיציאה משאר טבעות: **ד)** ועוד מהך ברייתא מאי קמותיב להו דהא:

רבינו גרשום

פני רובה כשרה: ובשאר טבעת לא אמר והתניא א"ר יוסי בר' יהודה כו'. כלומר השוחט בשאר טבעות ושייר בה מלא החוט על פני רובו שחיטתו כשרה: ומוגרמת פסולה. מטבעת גדולה ולמעלה לבד שיהא משפוי כובע ולמטה: אמר רב יוסף ר' יוסי בר' יהודה תרתי קאמר. כלומר ר' יוסי בר' יהודה מכשיר בין בטבעת גדולה בין בשאר טבעות מלא החוט על פני רובה: כי סליק ר' זירא אכל מגרמתא דרב ושמואל. כלומר דחזינן דרב ושמואל סברי ליה כוותיה [כר"י ב"ר יהודה] בטבעת גדולה מלא החוט על פני רובה אבל לא שייר על פני רובה מוגרמת היא וטרפה אע"ג דמשפוי כובע ולמטה היא ור' זירא אכל מאותה בהמה דלא נשתייר מלא החוט על פני רובה: מאן אמרה לשמעתיה יוסף בר' חייא: שלשה מתירין את הבכור במקום שאין מומחה. כלומר במום קבוע: אנן כייפינן להו. בני בבל לארץ ישראל דנשיא היה בא"י: א"ל אביי לרב יוסף והא רבנן דאתו ממחוזא אמרי אמר ר' זירא משמיה דרב נחמן מוגרמת כשרה. כלומר משפוי כובע ולמטה כשרה אע"ג שהוא למעלה מטבעת. ברי נהרא נהרא ופשטיה. לשון גשר. כלומר כשם שכל נהר יש לו גשר שלו לבדו כך כל המקומות אין להן דעת אחת אלא אלו יש להם דעת אחת ובמקום אחר דעת שלהם: קרי עליה ר' יוחנן גיסא גיסא. כלומר דמכשיר ביותר לשון גיסא: שייר בחיטי כשרה. ואפי' שחט בחיטי ושייר מקצתן כלפי הראש כשרה: פגע בחיטי (טרפה) [כשרה]. כלומר שלא שייר על הכל

מסורת הש"ס

תורה אור השלם

1. וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
בְּיַד בְּנָיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע
וַיִּפְגַּע בּוֹ וַיָּמֹת:
מלכים א ב כה
2. וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ
וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי
אֱלֹהִים: בראשית לב ב

גליון הש"ם

גמ' רב אשי אמר אפילו תימא מכבל לא". עיין לקמן דף נג ע"ב תוס' ד"ה מטוס:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' לתמו ממחוץ ממרי ממשיה לרב נתמן כל"ל ותיבות לתמר רבי זירא נמחק:

לעזי רש"י

הל"ם [הילמ"א]. קסדה. גלנ"ץ. בלוט האלון.

מוסף רש"י

ספק משמיה דרב כו'. ספק לתמרה לי ר' ירמיה משמיה דרב, ספק לתמרה לי משמיה דשמואל (בכורות לו:). **מתירין את הבכור.** בתומין מוכחקין (שם). **מבבל לבבל.** מעיר לעיל בבבל, דכיון דלא כייפי להדדי, אם יצאו מנהגן לעיניהן ים כלן מפני המחלוקת (פסחים נא. ע"ש). **נהרא נהרא ופשטיה.** לין פשטי הנהר דומין, זה תרוץ חד עומד, כך לין מנהג המקומות דומות (לקמן נו). **בחיטי.** ים בתוך הלל הגרגרת מבפנים כמו שתי גרגרת של חטה, לתם מיתין ולתם משמלל (הפרדס ענ' קלז).

ד) [לקמן קלב:]. **ה)** [עיין תוס' ב"ק נט: סוף ד"ה מנהג מספק], **ו)** [בכורות לו:]. **ז)** [לקמן קי. ספסים כ.]. **ח)** [פסחים נ.]. **ט)** [לקמן מ. ע"ש בפרש"י]. **י)** [ע"ל ד"ה רבי יוסי]. **כ)** [ע"ש ד"ה רבי יוסי]. **ל)** נכ"ל: קולמוס.

ᵃוהלכתא משיפוי כובע ולמטה כשרה והיינו דשייר בחיטי רב נחמן אכשר משיפוי כובע ולמטה אמר ליה רב חנן בר רב קטינא לרב נחמן כמאן לא כרבנן ולא כרבי יוסי ברבי יהודה א] אמר ליה אנא לא חילק ידענא ולא בילק ידענא אנא שמעתא ידענא דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ואמרי לה א"ר אבא בר זבדא א"ר חנינא ואמרי לה א"ר יעקב בר אידי א"ר יהושע בן לוי משיפוי כובע ולמטה כשרה ואריב"ל מוגרמת דרבנן כשרה לרבי יוסי בר' יהודה ודרבי יוסי ברבי יהודה כשרה לרבי חנינא בן אנטיגנוס פשיטא מהו דתימא ר"ח בן אנטיגנוס אדרבנן קאי קא משמע לן ואימא ה"נ א"כ העיד עליה מיבעי ליה והלכתא כר' חנינא בן אנטיגנוס דקאי רב נחמן כוותיה אמר רב הונא אמר רב אסי מחלוקת בששחט שני שליש והגרים שליש דרבנן סברי כולה שחיטה בעינן בטבעת גדולה ורבי יוסי ברבי יהודה סבר (א)רובו ככולו אבל ᵇהגרים שליש ושחט שני שליש דברי הכל פסולה דכי נפקא חיותא בעינן רובא בשחיטה וליכא א"ל רב חסדא אדרבה לימא מר איפכא מחלוקת כשהגרים שליש ושחט שני שליש דרבי יוסי ברבי יהודה סבר מידי דהוה אחצי קנה פגום ורבנן התם מקום שחיטה הכא לאו מקום שחיטה אבל שחט שני שליש והגרים שליש דברי הכל כשרה דהא תנן ᵍרובו של אחד כמוהו א"ל רב יוסף מאן נימא לן דההוא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה דלמא רבי יוסי בר' יהודה קתני לה אמר ליה אביי ◦אטו כל רובי דעלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני להו אמר ליה אנא רובא דשחיטה קאמינא דשמענא להו דפליגי לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא אמר רב אסי מחלוקת שהגרים שליש ושחט שני שליש דרבי יוסי בר ר' יהודה סבר ᵇמידי דהוה אחצי קנה פגום ורבנן התם מקום שחיטה הכא לאו מקום שחיטה אבל שחט שני שליש והגרים שליש דברי הכל כשרה דהא תנן רובו של אחד כמוהו מתקיף לה רב חסדא מאן לימא לן דההוא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה דלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה א"ל רב יוסף אטו כל רובי דעלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני להו אמר ליה אנא רובא דשחיטה קאמינא דשמענא להו דפליגי הגרים שליש ושחט שליש והגרים שליש רב הונא אמר רב כשרה רב יהודה אמר רב ᵍטרפה רב הונא אמר רב כשרה כי נפקא חיותא בשחיטה קא נפקא רב יהודה אמר רב טרפה בעינן רובא בשחיטה וליכא שחט שליש והגרים שליש ושחט שליש רב יהודה אמר רב ᵈכשרה אתו שיילוה לרב הונא אמר להו טרפה שמע רב יהודה איקפד אמר טריפנא ומכשר ומכשרנא טריף אמר רב הונא שפיר קא מיקפד חדא איהו שמיע ליה מיניה דרב ואנא לא שמיע לי ועוד האיכא רובא בשחיטה א"ל רב חסדא לא תהדר בך דא"כ

והלכתא משיפוי כובע ולמטה כשרה. קודם שיתחיל הכובע לשפע ולעלות כשרה משם ולהלן טרפה: **והיינו דשייר בחיטי.** כלומר כמ"ד שייר בחיטי כשרה: **לא כרבנן ולא כר' יוסי.** דלאפי' ר' יוסי לא מכשר אלא היכא דהואי רובא דשחיטה בתוך הטבעת אבל כולה למעלה מטבעת הגדולה מודה דפסולה והא כולה למעלה מן הטבעת היא: **לא חילק ידענא ולא בילק ידענא.** לא כרבנן שמעתי דמיירי במחלק טבעת לשנים ולא כר' יוסי שמעתי דמיירי במבלק הסימנין דקרנייי"ר בלע"ז לשון מבולקה) כך שמעתי. אבל ראיתי בחלק (סנהדרין דף לח:) עתידים ישראל דאכלי שני משיח ופרכינן פשיטא אלא מאן אכיל להו אטו חילק ובילק אכלי ליה ולפי הדברים לישנא בעלמא הוא: **שמעתא.** דאמוראי ידענא דמכשרי למעלה מן הטבעת ובלבד שיהא משיפוי כובע ולמטה והני אמוראי סמכי אדרבי חנינא בן אנטיגנוס שחלק על רבנן ורבי יוסי ומכשר מוגרמת דידהו [יח:]: **מוגרמת דרבנן.** שהגרים מיעוט הקנה לאחר ששחט רובה: **מוגרמת דר' יוסי.** ששחט רובה למעלה מן הטבעת או כולה: **מהו דתימא רבי חנינא.** דמכשיר: **אמוגרמת דרבנן קאי.** אבל היכא דכולה למעלה מן טבעת פסולה קמ"ל: **א"כ העיד עליה מיבעיא ליה.** דמשמע דאסתמא דלעיל מיניה קאי דקתני מוגרמת פסולה ורבנן היא. העיד עליה רבי חנינא כו' ומדמהדר ונקט על מוגרמת ש"מ אתרוייהו מוגרמת דלעיל מיניה קאי והכי קאמר לא מיבעיא מוגרמת דרבנן דרובה בטבעת כשרה אלא אף מוגרמת דר' יוסי דכולה למעלה מן הטבעת כשרה: **דקאי רב נחמן כוותיה.** דאכשר משיפוי כובע ולמטה כדאמרן: **מחלוקת.** דרבנן ורבי יוסי: **בששחט.** תחלה בתוך הטבעת שני שליש הגרגרת דהיינו מלא החוט של רובה אח"כ הגריס שליש האחרון: **כולה שחיטה בעינן בטבעת הגדולה.** כלומר במקום הראוי לשחיטה וכ"ש למטה הימנה: **רובו כולו.** וגמרה לה שחיטה ברובה ומכאן ואילך מחתך בבשר שחוטה בעלמא הוא: **אבל הגריס שליש.** תחלה שהתחיל לשחוט למעלה מן הטבעת ושחט רוב אחרון במקום שחיטה: **פסולה.** אפי' לרבי יוסי דיליאת חיותא של בהמה ברוב סימן הוא וכשנחתך רוב הסימן לא נחתך אותו הרוב בשחיטה: **בעינן רובא בשחיטה.** כלומר ההוא רובא דמפיק חיותא ביה בעינן בשחיטה: **מידי דהוה אחצי קנה פגום.** דאמר לקמן (דף כט.) הרי שהיה חצי קנה פגום מאליו והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה ואע"ג דכי

כשרה בלשון מיהא לא פליגי דכי היכי דהאי פגע ולא נגע האי נמי פגע ולא נגע ונ"ל דפגע ולא נגע היינו ששחט למעלה מן החיטי והשתא מייתי דרב פפא לפשוט הבעיא דהא (א) דקאמר משמיה דרבא שייר בחיטי כשרה דהיינו פגע ונגע א"כ הא דקאמר רב פפי משמיה דרבא פגע בחיטי טרפה פגע ולא נגע הוא ששחט למעלה מחיטי ובדמר בר רב אשי גרסינן פגע בחיטי טרפה שייר בחיטי כשרה אך קשה קלת דלשון מר בר רב אשי אמר משמע שבא לחלוק על רבינא שלפניו ושמא לפי שבא להוסיף פגע בחיטי שלא הזכיר רבינא קאמר הכי: **אמר רב הונא אמר רב אסי.** היינו רב אסי חברו של רב כהנא שהיו גדולים ᵉדלסבריה דרב לא היו לריכין אבל רבי אסי לאו היינו רב אסי דקטן מרב הונא היה כדאמרי' בהניזקין (גיטין נט:) רבי אמי ורבי אסי כהני חשיבי דארעא דישראל מיכף כייפי ליה לרב הונא:

דילמא רבי יוסי ברבי יהודה היא. תימה דלא משני רובו של אחד היינו ושט ומאי אחד מיוחד שבסימנים כרב אדא בר אהבה דלקמן בפ"ב (דף כח.) ושמא רבנן דרבי יוסי ברבי יהודה פליגי בוושט כמו בקנה:

ᵛ**הגרים שליש ושחט שליש כו' רב הונא אמר רב כשרה.** והא דפסיל רב הונא לעיל הגריס שליש ושחט שני שליש התם משמיה דרב אסי והכא משמיה דרב:

רב פפא אמר ועוד דלקמן גריס בקונטרס מר בר רב אשי אמר פגע בחיטי כשרה שייר בחיטי טרפה וע"כ ההוא פגע היינו פגע ולא נגע דשייר בחיטי היינו פגע ונגע א"כ תפשוט מינה דהאי פגע דהכא היינו פגע ולא נגע דלע"ג דפליגי דמר סבר טרפה ומר סבר

נפקא חיותא לאו רובא בשחיטה. והאי הגרמה למיעוטא נמי כפגימה בעלמא הוא וכי מוסיף עליה ושחט רובא לא מיפסלא ומיהו הכא במוספת כל שהו לא סגי ליה דלא מצטרפה הגרמה לאכשורי לשחיטה הואיל ולאו מקום שחיטה הוא: **ורבנן התם.** ההוא פגם במקום שחיטה הוא וכיון דאין טרפות בקנה עד שתפסק רובא כדאמרינן באלו טרפות (לקמן דף מד.) הויין לה כמי שלא נפגמה ואע"ג דכי נפקא ליה חיותא לאו כוליה רובא בשחיטה נפק מיהו במקום שחיטה מיהא נפקא כוליה חיותא אבל הגרמה לאו שחיטה הוא ולאו מקום שחיטה הוא וכי נפקא חיותא ברוב הראשון של סימן בפסולה נפק דשלא במקום שחיטה הוא פלגא דמפיק חיותא: **דהא תנן.** בפ' ב' (לקמן דף מ.): **רובו של אחד כמוהו.** ואם לא שחט אלא רוב הסימן והלך לו כשרה אלמא רובא ככולה. ולענין הגרמה נמי הא אתכשר ברובו ומתני' דקתני מלא החוט על פני כולה למעוטי הגרים שליש תחלה קאתי והיכא דהגרמה בסוף: **אנא רובא דשחיטה קאמינא.** כל תנא דאזיל בשחיטה בתר רובא קאמינא דרבי יוסי ברבי יהודה היא ולאו רבנן דהא שמעינן להו דפליגי בה ואמרי דלא אזלינן בשחיטה בתר רובא: **מיפק חיותא.** שליש אמצעי ברוב סימן הוא: ה"ג **רב יהודה אמר רב טרפה בעינן רובא בשחיטה** ולא גרסינן **כי נפקא חיותא בעינן רובא בשחיטה.** דהא רב יהודה לאו במיפק חיותא תלי טעמא דקאמר בסיפא שחט שליש והגריס שליש ושחט שליש כשרה הואיל ורובא בשחיטה ואף על גב דרובא קמא דהוא מיפק חיותא לאו בשחיטה הוא: **אתו שיילוה לרב הונא אמר להו טרפה.** מסברא דנפשיה אמרה ולאו משמיה דרב מדלא קאמר להו הכי קאמר רב טרפה ורב יהודה אמרה משמיה דרב:
דא"כ

קלח א מיי' פ"א מהל' שחיטה הל"ו וש"ג שם הל"ב סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כ סעי' א:
קלט ב ג ד מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל"ג ועיין בכ"מ סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כד סעיף יג:

לעזי רש"י
דקרנייי"ר [דיקרונייי"ר]. לקרוע לגזרים.

מוסף רש"י
לא חילק. דרבנן דמצריכין לחלק הסימן, שמצריכין לחלק כל הטבעת ולשייר על פני כולו, ולא בילק. לר' יוסי שמתריב הסימן שחותך קצת בתוך הטבעת והשאר חוץ לטבעת (סנהדרין צח: עי"ש). רובו של אחד. של כל אחד ואחד (לקמן כז.).

רבינו גרשום (המשך)
ושמואל מטבעת גדולה ולמעלה שהוא משפוי כובע ולמטה עליה א"ר זירא משמיה דרב נחמן (אמרי) מוגרמת כשרה ואותה מוגרמת מכשיר ר' חנינא בן אנטיגנוס כדאמרן דמוגרמת דר' יוסי בר' יהודה כשרה לר' חנינא בן אנטיגנוס בשחט שני שליש והגרים שליש. כלומר שחט שני שליש בטבעת גדולה והגרים שליש חוץ לטבעת כלפי הראש: דכי נפקא חיותא בעינן רובה בשחיטה וכו'. כלומר והכא בשליש אמצעי נפקא חיותא וליכא רובא בשחיטה: דר' יוסי ב"ר יהודה סבר מידי דהוה אחצי קנה פגום כלומר אם היה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא שחיטה כשרה אע"פ שפסול היה בתחילה כשרה: ורבנן התם מקום שחיטה. כלומר מה דאמרינן חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא התם מקום שחיטה בחצי קנה פגום באותו מקום שוחט הכא במקום שהגרים לאו הוי מקום שחיטה: מתקיף לה רב יוסף מאן לימא לן דההיא רובה דהתם כו'. כלומר לר' יוסי בר' יהודה רובו של אחד כמוהו ולא רבנן דשמעינן להו דפליגי דלר' יהודה רובו ככולו כדאשכחן בטבעת גדולה ולא לרבנן דכי נפקא חיותא בשחיטה קא נפקא כלומר באמצע שחיטה ובאמצע היתה הכשר שחיטה: התם מ"ט קא מכשרת בהגרים שליש ושחט שליש והגרים

מסורת הש"ס
א) [נזיר מב. וש"נ], ב) [לקמן כ.], ג) [לקמן כז.], ד) [נחום ב], ה) [סנהדרין לו:], ו) עיין רש"א ור"מ,

גליון הש"ס
גמ' אטו כל רובי דעלמא. עיין נזיר דף מב ע"א ונדה דף כט ע"א:

הגהות הב"ח
(א) תד"ה (בעמוד הקודם) או למטה וכו' הבעיא דהא קאמר כצ"ל ואות ד' נמחק:

הגהות מהר"ב רנשבורג
א] גמ' א"ל אנא לא חילק ידענא. נ"ב עיין בערוך ערך חלק:

רבינו גרשום
כלפי הראש: רב נחמן אכשר משפוי כובע ולמטה כלומר אפי' חוץ מטבעת גדולה כמאן לא כרבנן ולא כר' יוסי בר' יהודה לרבנן (א) צריך שישייר מלא החוט על פני רובו: א"ל אנא לא חילק ידענא. כלומר מה דאמרת לרבנן צריך לחלק הטבעת ואין השחיטה כשרה אם שחט למעלה מן הטבעת ולר' יוסי בר' יהודה דאמרת אע"פ שמבלק הטבעת דשחט מקצת בטבעת ומקצת למעלה היכי דמי ששחט ושייר ע"פ רובו לא ידענא. בלק לשון מבולקה דבר המתקלקל: מוגרמת דרבנן כשרה לר' יוסי וכו'. כלומר דרבנן אמרי מלא החוט ע"פ כולה. אבל אי שחט חוץ לטבעת מוגרמת היא ופסולה. כשרה לר' יוסי בר' יהודה דהוא אמר מלא החוט ע"פ רובה ודר' יוסי בר' יהודה כשרה לר' חנינא בן אנטיגנוס: [פשיטא האן] דקא חזינן דהעיד ר' חנינא בן אנטיגנוס על מוגרמת שהיא כשרה: א"כ העיד עליה מיבעי ליה. כלומר דמשמע על מוגרמת דרבנן מאי על מוגרמת ש"מ על מוגרמת דר' יוסי בר' יהודה קאמר: והתניא ר' יוסי בר' יהודה אומר השוחט בשאר טבעות וכו' ומוגרמת פסולה דר' חנינא בן אנטיגנוס על אותה מוגרמת שהיא כשרה: דר' חנינא בן אנטיגנוס דקם ליה רב נחמן כותיה. כלומר דחזינן א"ר זירא משמיה דרב נחמן אמרי מוגרמת כשרה כלומר אותה מוגרמת דרב

א) נ"ל דלפילו לר"י לריך שישייר מלא החוט על פני רובה.